

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ
ДЕСЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина двадцять п'ята

Стенограма пленарного засідання
12 січня 2024 року

Київ 2024

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ІХ СКЛИКАННЯ

ДЕСЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина двадцять п'ята

Стенограма пленарного засідання

12 січня 2024 року

Головне управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання перше
(П'ятниця, 12 січня 2024 року)

Частина двадцять п'ята

Виступ Прем'єр-міністра Сполученого Королівства Великої Британії
та Північної Ірландії РІШІ СУНАКА ...5

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
12 січня 2024 року, 16 година 3 хвилини
(Після перерви)*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Україні!

Шановні колеги, прошу займати свої місця.

Шановні народні депутати, відповідно до прийнятої нами Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» сьогодні ми продовжуємо наше пленарне засідання.

Шановні колеги, звертаю увагу, що згідно з прийнятою Верховною Радою України постановою усі присутні на пленарному засіданні не повинні поширювати інформації щодо його початку, перебігу та прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після оголошення перерви у пленарному засіданні. Я прошу всіх колег неухильно дотримуватися прийнятого українським парламентом рішення та відповідально поставитися до забезпечення безпеки єдиного законодавчого органу нашої держави.

Шановні колеги, у разі повітряної тривоги буде оголошено перерву в пленарному засіданні і ми всі маємо перейти до безпечних місць відповідно до схеми укриття, яка розміщена на робочому місці кожного з вас.

Шановні народні депутати України, у засіданні Верховної Ради України беруть участь Президент України Володимир Олександрович Зеленський і Прем'єр-міністр Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії Ріші Сунак. Прошу привітати (*Гучні оплески*).

Шановні колеги, також у засіданні Верховної Ради України беруть участь Прем'єр-міністр України Денис Анатолійович Шмигаль та члени Кабінету Міністрів України. Прошу привітати (*Оплески*).

Шановні колеги, за парламентською традицією пропоную розпочати роботу нашого триваючого пленарного засідання з виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

Шановні народні депутати, сьогодні 688-а доба героїчного спротиву Української держави повномасштабній загарбницькій навалі російської федерації. Наші захисники і захисниці продовжують самовіддано відстоювати суверенітет, демократію, територіальну цілісність України. У кожному серці, яке б'ється за Україну, живе їхня незламність і відвага. Я прошу хвилиною мовчання вшанувати пам'ять тих, хто пролив кров і віддав найцінніше – своє життя заради

майбутнього України, її незалежності і свободи, а також усіх безневинних жертв російської агресії.

(Хвилина мовчання).

Дякую. Прошу сідати.

Шановний пане Президенте, шановний пане Прем'єр-міністре, шановні народні депутати, шановні присутні! Сьогодні ми маємо велику честь вперше приймати в українському парламенті високоповажного гостя, надійного союзника та справжнього друга України пана Прем'єр-міністра Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії Ріші Сунака *(Оплески)*.

Вельмишановний пане Прем'єр-міністре, країна, яку ви представляєте, і народ, який ви представляєте, є нашим надійним партнером впродовж усіх років незалежності України, а з перших днів повномасштабної російської агресії саме ваша країна проявила справжнє лідерство і беззаперечно підтримує нас у боротьбі із загарбником.

Попри жакливі сценарії та прогнози, Україна жива, її серце б'ється, українці мужньо тримають оборону і продовжують виборювати свою незалежність, територіальну цілісність і право на існування. Це відбувається в тому числі завдяки допомозі народу Великої Британії, який продовжує стояти пліч-о-пліч з українським народом.

Вельмишановний пане Прем'єр-міністре, від імені Верховної Ради України я висловлюю слова глибокої вдячності народу Сполученого Королівства, британському парламенту та уряду, який ви очолюєте, за непохитну солідарність з Україною. Ваш візит сьогодні, а також підписання історичного документа і виступ в цих стінах є ознакою віри в перемогу України, яку ми наближаємо спільними зусиллями.

Наші народи єдині у боротьбі за свободу, демократію, верховенство права та людське життя як найвищу цінність. Ця війна без перебільшення є визначальною для майбутнього усього світу, і ми раді, що Велика Британія усвідомлює це, і цінуємо, що в цій боротьбі маємо такого надійного і відданого союзника.

Шановні колеги, я маю велику честь і приємність запросити на трибуну Прем'єр-міністра Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії пана Ріші Сунака *(Оплески)*.

Пане Прем'єр-міністре, вам слово.

РІШІ СУНАК, *Прем'єр-міністр Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії.* Дякую. Пане Президенте, пане Прем'єр-міністре, пане Голово, шановні народні депутати! Я прибув від найстарішого парламенту світу, щоб звернутися до найсміливішого, і це велика честь для мене. Кожний парламентарій, який працює в демократично обраному парламенті, цінує ідеал свободи. Ваша мужність полягає в тому, що ви захищали цей ідеал, навіть коли ворог підійшов до цієї будівлі на відстань 20 кілометрів. Чимало із вас особисто були під прицілом, але ви не дали себе залякати, продовжували проводити засідання і виконувати свій обов'язок, як ви це робите протягом всієї цієї війни,

тому що саме тут ви уособлюєте суверенітет і незалежність, заради яких ваш народ готовий пожертвувати всім. Саме так ви підтримуєте справу демократії живою всупереч найбільшій загрозі, з якою ми зіткнулися в цьому столітті.

Отже, від імені Великої Британії та всіх ваших союзників – дякуємо! Слава Україні! (*Оплески*).

Пане Президенте Зеленський, ви надихаєте, і я, Володимире, пишаюся тим, що можу називати вас другом. Президент Джон Кеннеді сказав про великого Вінстона Черчилля, що він мобілізував англійську мову і відправив її у бій. Володимире, ви зробили те саме, хоча англійська не ваша рідна мова. Жоден лідер у цьому столітті не зробив більше для об'єднання ліберальних демократій на захист наших цінностей. Тому від імені всіх нас я хочу подякувати вам (*Оплески*).

Але дозвольте мені віддати шану насамперед народу України. Вперше я приїхав в Україну 10 років тому, у рік протестів на Майдані. Я пам'ятаю відчуття відчайдушної надії, коли Україна дивилася в майбутнє як суверенна європейська демократія. І під час кожного мого візиту, відколи почалася ця війна, навіть серед завалів і руїн люди, яких я зустрічав, як ніколи сповнені рішучості, щоб здійснити цю мрію. Солдати борються до останнього подиху за кожен сантиметр землі, пілоти наносять приголомшливі удари по чорноморському флоту росії, зенітники долають неймовірні труднощі, щоб захистити ваше небо, інженери перемогли темряву під час найважчої зими у вашій історії, і простий народ України, який пережив більше, ніж будь-хто міг би витримати – ракети і бомби, цілеспрямовано націлені на будинки і лікарні, притулки і школи, катування, звалтування, викрадення дітей. Ви зустріли ці нещастя з відвагою і непокрою, з вашим унікальним незламним українським духом, і всі ми у вільному світі віддаємо вам шану.

Сьогодні ми зустрічаємося у складний період боротьби за свободу України. Як завжди, під час конфлікту будуть невдачі, ми повинні готуватися до того, що це буде довга війна. Я вважаю, відлуння історії Великої Британії підказує нам, що надія є. Якщо 1940 рік був нашим зоряним часом, а для України це було два роки тому, коли ви протистояли російському вторгненню, то, можливо, сьогоднішній день більше схожий на 1942 рік, коли була середина війни, просування на полі бою було важке, оборонна промисловість була дуже навантажена, населення почало втомлюватися. Тоді, напевно, було важко дивитися вперед, але британці стояли твердо попри поразки і труднощі, які все ще їх очікували. То був момент, коли приплив змінився на відплив і перемога стала невідворотною. Я вірю, що так само буде і тут. Історія зрештою каже нам, що ті демократії, які встоюють, завжди перемагають. Путін повинен зрозуміти, що жодна армія не здатна перемогти волю вільного народу, вбиваючи людей і руйнуючи будинки. Саме тому виграти має Україна (*Тривалі оплески*).

Подумайте, чого ви вже досягли. Путін вважав, що зможе підкорити Україну силою за лічені тижні. Натомість з кожною ракетою, яку він випускає, український народ стає ще рішучішим, почуття національної приналежності стає дедалі сильнішим. Російські військові значно переважають за чисельністю Сили оборони України, але ви вже повернули собі половину окупованої території, ви

утримали схід, відновили життєво важливі судноплавні шляхи, щоб допомогти прогледувати світ, дедалі більше перетворює Крим для росії на вразливе місце, а не на їхню перевагу. Ці перемоги показують, що росію можна перемогти в її загарбницькій війні, вона вже втратила майже півмільйона військових.

Путін зіткнувся зі спробою державного перевороту і був звинувачений як міжнародний військовий злочинець, а росія має економіку, сильно ослаблену санкціями. Зараза він змушений випрошувати зброю в Ірану і Північної Кореї, відчайдушно жертвуючи сотнями тисяч російських військових в надії на те, що Україна відступиться і партнери перестануть їй допомагати.

Україна не здасться і Сполучене Королівство ніколи не відступить!
(*Оплески*).

Від самого початку британці спонтанно піднімали українські прапори. І я хочу сказати вам, що цей прапор майорить і досі. Вони були зворушені, проявили солідарність з людьми, яких не зустрічали, з країною, яку не відвідували, у спільній вірі в справедливість, свободу та демократію. Ми прийняли українських біженців з відкритими серцями, підготували десятки тисяч українських воїнів. Ми стали постійним лідером у наданні вертольотів, кораблів, танків, бронетехніки, систем протиповітряної оборони та радіоелектронної боротьби, протитанкових ракетних комплексів, таких як *NLAW*, *Javelin*, ракет *Storm Shadow*, необхідних для того, щоб проникнути в тил ворога і захиститися від агресії в Чорному морі. Ми надаємо гуманітарну та економічну підтримку, прийняли найсильніший набір санкцій, що так виснажує російську економіку
(*Оплески*).

Я пишаюся тим, що на сьогодні ми надали понад 9 мільярдів фунтів стерлінгів підтримки, але я хочу піти ще далі. Сьогодні ми з Президентом Зеленським домовилися про нове партнерство між нашими країнами, яке розраховано на сто і більше років. Наше партнерство стосується оборони та безпеки. Ідеться про унікальні зв'язки між нашими народами та культурами, про відбудову нової і кращої України, залучення нових інвестицій в житло, для створення робочих місць, фінансування для навчання українців англійської мови, тоді як ви робите англійську мовою бізнесу та дипломатії. Ідеться також і про притягнення росії до відповідальності за воєнні злочини, тому що вона повинна заплатити, щоб відновити те, що зруйнувала. Можливо, все це допоможе Україні завершити історичний шлях, який ви обрали, і стати вільною, незалежною демократією в центрі Європи. Наш альянс є непорушним (*Оплески*).

Насамперед ми допоможемо вам перемогти у війні. Росія думає, що вона нас переважає, що наша рішучість похитнулася. Це не так. За останні два роки ми відправили вам військової допомоги на суму 2,3 мільярда фунтів стерлінгів. Цього року ми збираємося збільшити надання військової допомоги до 2,5 мільярда фунтів стерлінгів, що на 200 мільйонів фунтів стерлінгів більше, ніж за попередні два роки (*Оплески*). Це найбільший пакет оборонної допомоги Україні з початку війни. Він включатиме більше засобів протиповітряної оборони, протитанкового озброєння, далекобійних ракет, сотні тисяч нових артилерійських снарядів, підготовку тисяч українських військових. Загалом

Велика Британія надасть Україні майже 12 мільярдів фунтів стерлінгів допомоги. Отже, не сумнівайтеся, ми нікуди не відвертаємося, а путін нас ніколи не перечекає. Ми тут заради України стільки, скільки буде потрібно (*Оплески*).

Але найкращий спосіб забезпечити Україну необхідною зброєю – це допомогти їй виробляти цю зброю самостійно. Тому нашою другою дією є співпраця з вами над масовим істотним збільшенням оборонно-промислового виробництва. Я вірю, що це стане джерелом величезної економічної міцності для України в майбутньому. Отже, навіть коли виникне питання про надання більше обладнання, ми допоможемо вам стати зброярнею вільного світу. Британські компанії, такі як *BAE Systems*, *IMS*, вже надають підтримку вашим Збройним Силам на території України, і ми підемо далі – від сьогодні розпочинаємо виробництво тисяч нових безпілотників як тут, в Україні, так і у Великій Британії, на що з оборонного пакета виділяється 200 мільйонів фунтів стерлінгів. Це найбільший пакет безпілотників, наданий Україні будь-якою країною (*Оплески*).

І третє – є угода, підписана сьогодні, якою підтримується ваш історичний вибір щодо вступу в НАТО. Я вважаю, що законне місце України – в НАТО. Але справа не лише в тому, яку користь принесе Україні НАТО. Ідеться про те, яку користь принесе Україна Північноатлантичному Альянсу. Ваше розуміння сучасної війни йде не з підручника, а з поля бою, ваші Збройні Сили є досвідченими, інноваційними та хоробрими. Україні по праву належить місце в НАТО, і Альянс буде сильнішим разом з вами (*Оплески*).

Минулорічний Вільнюський саміт зробив важливі кроки на шляху до членства. Але я хочу, щоб ми були ще амбітнішими на Вашингтонському саміті в червні цього року. Ми разом з 30-ма іншими країнами дали вам урочисту обіцянку про надання нових двосторонніх гарантій безпеки. І сьогодні Велика Британія першою дотримала цю обіцянку. Щойно ми з Президентом Зеленським підписали нову безпекову угоду. Якщо росія коли-небудь знову вторгнеться в Україну, Велика Британія прийде вам на допомогу – надасть швидку й постійну допомогу у сфері безпеки, сучасне обладнання для використання його на суші, у морі та в небі, введе санкції проти російської економіки та буде тісно співпрацювати з союзниками над цим. Києву не доведеться просити чи вмовляти Лондон, що вам це потрібно. Сполучене Королівство буде з вами від першого і до останнього моменту (*Оплески*).

Я вважаю, що це найкращий період в історії наших відносин з безпрецедентними гарантіями безпеки, який визначає наше майбутнє як союзників, які працюють разом заради безпеки Європи і сидять пліч-о-пліч за одним столом серед вільних країн світу. За словами великого українського поета Тараса Шевченка, ви порвали кайдани і приєдналися до сім'ї вільних народів, тому що зрештою йдеться більше ніж про безпеку. Ідеться про право України як незалежної держави визначати своє майбутнє, ідеться про право усіх націй, закріплене у Статуті ООН, визначати своє майбутнє.

Як казав Черчилль, є два види націоналізму: захоплення верховного панування шляхом ваги або сили, яке він назвав небезпекою і пороком, або любов

до Батьківщини та готовність померти за свою країну, любов до традицій, культури і поступової розбудови соціального суб'єкта, гідного національності, і це він назвав першою із чеснот. Я не можу придумати кращого опису для двох сторін цієї війни або кращого опису битви, яка визначить нашу епоху, тому що ця війна, можливо, і почалася в оманливому розумі людини, яка потрапила в полон міражу давно померлої імперії. Якщо путін переможе в Україні, він на цьому не зупиниться. Ось чому президент Байден, ЄС, союзники по НАТО, «Велика сімка», і не тільки, побачили вирішальну важливість цієї боротьби, яка визначає століття, і вони об'єдналися заради вас. Ми не можемо і не будемо зупинитися зараз, тому що допомога Україні – це інвестиція в нашу колективну безпеку. Лише перемога України стримає путіна від нападу на інші країни в майбутньому і доведе, що наші вороги помиляються, коли кажуть, що демократії не мають терпіння та ресурсів для тривалих воєн. Це вибір, який стоїть перед нами, це ставки. Якщо ми похитнемося зараз, підбадьоримо не лише путіна, а і його союзників у Північній Кореї, Ірані та інших країнах, або ми станемо на бік України і будемо захищати нашу спільну справу – перемогу демократії над диктатурою, свободи над тиранією, верховенства права над анархією. Ось за що ви боретесь. Повторюючи Черчилля, ми маємо дати вам інструменти, і тоді, я знаю, ви закінчите роботу (*Оплески*).

На завершення свого виступу, хочу сказати, що в один із перших днів повномасштабного вторгнення, у темряві, перед світанком, коли російські бомби падали на Київ, Президент Зеленський, стоячи перед Будинком з химерами, озвучив українцям і світові просте, сміливе послання: «Ми – тут». Сьогодні світ запитує: чи захитаються ваші союзники, чи ослабне наша рішучість, чи похитнеться наша віра у ваш успіх? Моя відповідь така сама: «Ми – тут» (*Тривалі оплески*). І як символ нашого незламного альянсу я приніс вам сьогодні прапор Сполученого Королівства, підписаний усіма членами уряду нашої країни, щоб він стояв тут до дня вашої перемоги і після того, як знак світові, що ми тут і що ми завжди будемо з вами. Ми – тут!

Слава Україні! (*Оплески*).

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, давайте подякуємо Президенту України Володимирі Олександровичу Зеленському, Прем'єр-міністру Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії Ріші Сунаку, Прем'єр-міністру України та членам уряду за участь у пленарному засіданні Верховної Ради України (*Оплески*).

Шановні народні депутати, зараз я оголошую перерву в нашому пленарному засіданні. Про час і місце його продовження вам буде повідомлено завчасно. Нагадую на необхідності непоширення інформації щодо його початку.

Продовжуємо працювати на перемогу! Слава Україні!